

РЕШЕНИЕ

№ 7753

гр. София, 12.12.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 31.10.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Паола Георгиева, като разгледа дело номер **8477** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 13, ал. 6 от Закона за социално подпомагане (ЗСП), вр. чл. 16 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП), вр. чл. 145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Д. Е. Д. [ЕГН] срещу Заповед №ЗСП/Д-С-СЛ/247/04.07.2023 г., на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" С., потвърдена с Решение на Директора на РДСП С. град № 22-РД06- 0086/09.08.2023 г. С посочената заповед, на жалбоподателя е отказано отпускането на еднократна помощ при инцидентни нужди по чл. 16 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане (ППЗСП).

В жалбата не са изложени конкретни доводи за незаконосъобразност на оспорения акт. Жалбоподателката не споделя изводите на административния орган, въз основа на които е отказано отпускането на еднократна помощ при инцидентни нужди по чл. 16 от ППЗСП. Иска се отмяна както на решението, така и на първоначално издадената заповед.

В съдебно заседание жалбоподателката, редовно призован, се явява лично и пледира за уважаване на жалбата, съответно за отмяна на решението.

Ответната страна - директора на дирекция "Социално подпомагане" - С., редовно уведомен, се представлява от юрисконсулт И., която оспорва жалбата като неоснователна и недоказана. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Административен съд – София град, като взе предвид доводите на страните, събраните по делото доказателства и съобрази закона, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е образувано по заявление-декларация вх. № ЗСП/Д-С-СЛ/247 от 14.06.2023 г. (л. 48-49 от делото), подадена от Д. Д. до директора на Дирекция "Социално подпомагане" - С. за отпускане на еднократна помощ при инцидентни нужди по чл. 16 ППЗСП - за покриване на разходи за консумативи за операция /очна леща/ на катаракта и очила след операцията.

Към заявлението-декларация е приложена епикриза от УМБАЛ „Александровска“ ЕАД, фактура за заплащане на операцията и рецепта.

Въз основа на проведеното административно производство и след извършена проверка на заявление-декларация, директорът на Дирекция "Социално подпомагане" – С. издал заповед № ЗСП/Д-С-СЛ/247/04.07.2023 г. (л. 9 от делото), с която на основание чл. 13, ал. 2 ЗСП и чл. 28, ал. 1 ППЗСП, е отказана еднократна помощ при инцидентни нужди по чл. 16 ППЗСП. В мотивите си органът е изложил извода, че не се доказват инцидентно възникнали жизненоважни потребности на лицето.

Заповедта е връчена на Д. на 18.07.2023г./л.60/ и в срок същата я е оспорила с жалба № 22-94Д-002577/26.07.2023 г. пред директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. град.

С Решение № 22-РД06- 0086/09.08.2023 г. на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. град (л. 10-11 от делото), на основание чл. 97, ал. 1 АПК, жалбата е отхвърлена като неоснователна, тъй като решаващият административен орган е приел, че за заявителят не е възникнало право на еднократна социална помощ по чл. 16, ал. 1 ППЗСП, с мотиви, че не е констатирано наличие на внезапно и инцидентно възникнали за лицето жизненоважни потребности. С оглед на което е направен извод, че правилно и законосъобразно с обжалваната заповед на директора на дирекция "Социално подпомагане" - С., е отказано отпускането на еднократна социална помощ по чл. 16, ал. 1 ППЗСП по подаденото от Д. заявление.

При така установените факти, настоящият състав на Административен съд – София град прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна, имаща право и интерес от обжалването. Разгледана по същество същата се явява основателна поради следните съображения:

Настоящата съдебна инстанция намира за необходимо да посочи, че доколкото настоящото производство е по реда на чл. 13, ал. 6 ЗСП, която разпоредба предвижда, че когато директорът на регионалната дирекция "Социално подпомагане" не се произнесъл по жалбата или я е отхвърлил, заповедта по, ал. 2 - за отпускане или за отказ на социални помощи - може да се обжалва пред съответния административен съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, то предмет на настоящото производство е първоначалния административен акт - Заповед № ЗСП/Д-С-СЛ/247 от 04.07.2023г., издадена от директора на Дирекция "Социално подпомагане" - С., потвърдена с решение № 25-РД06- 0086/09.08.2023 г., на директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. град.

Оспорената Заповед е издадена от материално и териториално компетентен административен орган - директора на Дирекция "Социално подпомагане" - С., при упражняване на законово регламентирания му правомощия по чл. 13, ал. 2 ЗСП и чл. 28, ал. 1 във вр. с чл. 16 ППЗСП.

В хода на административното производство не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да са довели до нарушаване правото на защита на жалбоподателя. Обжалваният административен акт е постановен в изискуемата от закона форма и при спазване на нормативно установените изисквания по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК за неговото съдържание. Посочено е както правното основание за упражненото административно правомощие, така и релевантното обстоятелство за постановения отказ за отпускане на еднократна социална помощ по чл. 16 от ППЗСП - недоказано наличие на инцидентно възникнала нужда за отпускането на помощта. В случая фактическите обстоятелства, въз основа на които административният орган е приел, че не е налице нормативно регламентираната материалноправна предпоставка за отпускане на еднократна социална помощ по чл. 16 ППЗСП на заявителя, се съдържат не само в оспорената заповед, но подробни такива са изложени и в решението на горестоящия административен орган. Заявлението-декларация, подадено от Д. е било разгледано при спазване на относимите изисквания на чл. 26 и чл. 27 ППЗСП, като е извършено провеждане на социална анкета. Изготвен е социален доклад /л.80/ с предложение да бъде отказано отпускането на помощта.

С оглед на което съдът приема, че е изпълнено законово установеното изискване по чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК във вр. с чл. 13, ал. 3 ЗСП за постановяване на мотивиран административен акт. Заповедта е обжалвана по предвидения в ЗСП задължителен административен ред пред директора на Регионална дирекция за социално подпомагане – С. град, с оглед на което е спазена и разпоредбата на чл. 13, ал. 5 ЗСПП.

Процесната заповед е издадена в противоречие с материалноправните разпоредби и целта на закона.

Разпоредбата на чл. 11, ал. 1 ЗСП предвижда, че социалните помощи са средства в пари и/или в натура, които допълват или заместват собствените доходи до основните жизнени потребности или задоволяват инцидентно възникнали потребности на подпомаганите лица и семейства. Съгласно чл. 12, ал. 1 и 2 ЗСП социалните помощи са три вида - месечни, целеви и еднократни, и се отпускат след преценка на доходите на лицето или семейството, имущественото състояние, семейното положение, здравословното състояние, трудовата заетост, включването на децата в системата на предучилищното и училищното образование в случаите, когато същите подлежат на задължително предучилищно или училищно образование, възрастта и други констатирани обстоятелства. Разпоредбата на чл. 12, ал. 4 ЗСП предвижда, че условията и редът за отпускането, изплащането, изменянето, спирането, възобновяването и прекратяването на социалните помощи се уреждат с ППЗСП с изключение на целевите помощи за отопление, които се уреждат с наредба на министъра на труда и социалната политика.

В чл. 16, ал. 1 ППЗСП е предвидена възможност за отпускане на еднократна помощ веднъж годишно за задоволяване на инцидентно възникнали здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности на заявителя. Съдържанието на разпоредбата установява, че помощта се отпуска за задоволяване на потребности, които са възникнали неочаквано, внезапно, инцидентно - в резултат на непредвидими обстоятелства и в отклонение от обичайния начин на живот на лицето, излизащи извън рамките на обичайните му разходи. Тази социална помощ е само правна възможност, като предпоставките за нейното упражняване следва да се установят от заявителя по преписката.

При преценката на правото на социална помощ се спазва правилото на чл. 2, ал. 3 Закона за социално подпомагане, съгласно което в кръга на лицата с право на социално подпомагане се включват тези граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини, не могат сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица, да осигуряват задоволяване на основните си жизнени потребности.

Разпоредбата на чл. 11, ал. 2 ЗСП предвижда, че социални помощи се получават от лица, след като са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и за издръжка от лицата по чл. 140 от Семейния кодекс.

Законът за социално подпомагане има за цел подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни жизнени потребности, укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации (чл. 1, ал. 2 ЗСП).

От съвместния прочит на чл. 2, ал. 3 ЗСП и чл. 16, ал. 1 ППЗСП се налагат следните изводи: 1. За да е налице право на еднократна социална помощ, е необходимо да са възникнали инцидентно здравни, образователни, комунално-битови и други жизненоважни потребности; 2. Субекти на това право могат да бъдат само тези български граждани, семейства и съжителстващи лица, които поради здравни, възрастови, социални и други независещи от тях причини не могат да осигурят задоволяването на тези потребности сами чрез труда си или доходите, реализирани от притежавано имущество, или с помощта на задължените по чл. 140 от Семейния кодекс да ги издържат лица. В този смисъл е и Решение № 6114 от 26.05.2008 г. по адм. д. № 1939/2008 г. на ВАС, VI о.

Не се спори между страните, а и от събраните по делото писмени доказателства - Епикризи от УМБАЛ – „Александровска“ ЕАД от 20.01.2023г за оперативно лечение на лявото око и от 22.11.2022г. оперативно лечение на катаракта на дясно око, фактура № [ЕГН] от 17.01.2023 г. и фактура № [ЕГН] от 15.11.2022 г. се установява, че Д. е заплатила сумата от 1100лв. и 1188 лв. за съответно: мека вътреочна леща-моноблок, хаптики 2бр. хидрофобни с РММА връх, диаметър на оптиката-6мм и мека 10154-717-вътреочна леща-моноблок, хаптики 2бр. хидрофобни с РММА връх, 10154-732 вискоеластик гел-2%, 10154-734 вискоеластик гел-2%, 10154-721 оцветител –тарпан Б., високопречистен разтвор за ендовитреално приложение, флакон за еднократна употреба.

Следователно се установява, че Д. през 2022г. получила симптоми, сочещи на влошаване на зрението и на двете очи, което наложило планирана оперативна интервенция по препоръка на лекарите. Това заболяване, което макар и невъзникнало в ясно определен момент, при липса на адекватно лечение би довело до слепота, поради което независимо от обстоятелството, че не е спешно състояние, е такова което безусловно се нуждае от медицинска намеса под формата на оперативна интервенция. Неправилно е схващането на органа, че хипотезата на чл. 16 от ППЗСП предвижда единствено потребност възникнала при инцидент, за обосноваване на което се е позовал на характеристиките на злополука, разбираана в тесен смисъл-внезапна, неприявна, неочаквана и извънредна потребност, както и че поради факта, че възникналото заболяване е определено като хронично, то то не може да се приеме за инцидент. Буквалното значение на думата „инцидент, инцидентно“ /както е използвано в правилника/ е непредвидена, нежелана и обикновено неприятна случка,

която нарушава нормалния ход на нещата, произшествие, а думата „хроничен“ означава постоянно и продължително състояние, болест или медицинско състояние, или такова, което се е развило бавно. Най – често понятието „хронично“ се използва в смисъл на „дългосрочно заболяване“. Безспорно е, че заболяването на очите на Д. не е възникнала внезапно, тъй като не се дължи на ясна причина, но то безспорно е непредвидимо от нея, неочаквано и представлява извънредна за нормалния ход на живота ѝ ситуация, която води до нова жизненоважна потребност на лицето, доколкото зрението е основно сетиво, без което се нарушава качеството на живот на лицето.

Достатъчно е да се приеме, че причината за нуждата от социална помощ е извънредна, т.е нетипична, извън обичайни ход на ежедневието ѝ, особена ситуация, разстройваща начина на живот на лицето, за да се приеме, че потребността е инцидентна.

В случай, че понятието "инцидент" се приема за тъждествено с понятието "злополука", то законодателят би използвал именно последното в своята нормотворческа дейност. Както бе казано по - горе инцидент има различно и по-широко значение.

Следователно, в случая е налице първата предпоставка за получаване на исканата еднократна социална помощ.

Органът не е изследвал другият елемент, нужен за приложимостта на чл. 16 от , а именно относно обстоятелството дали лицето е в състояние да покрие или не непредвидените разходи със собствени средства.

От приетите по делото и неоспорени от страните писмени доказателства, събрани редовно в производството пред органа, се установява, че жалбоподателката е пенсионерка с пенсия в размер на 799,66лв, получава месечна финансова подкрепа по чл. 70 от ЗХУ с определени 72 % ТНР, страда от придружаващи заболявания, притежава само едно жилище, няма други доходи освен пенсията си, няма вземания, влогове, дялове или ценни книжа, няма данни за лица по чл. 140 СК. При това положение и като се съобрази необходимостта от средства за задоволяване на екзистенциални нужди като храна, ток, вода, произтичащи от самия факт на биологичното им съществуване, както и прогнозния размер на линията на бедност за страната за 2023 г. - 504 лв., следва да се направи обоснован извод, че в случая за Д. Д. не е налице възможност чрез самоиздръжка, да задоволи възникналата инцидентно жизненоважна потребност от плащане на сумата по фактура № [ЕГН] от 17.01.2023 .

Тук е уместно да се отбележи и че законът не предвижда като изискване за отпускането на търсената помощ разходите да надхвърлят многократно реализираните доходи на лицето, какъвто довод се навежда в писмения отговор на ответника.

Неоснователно е и възражението на ответника, че жалбоподателката е здравноосигурена и поради това извършеното оперативно лечение и медицински прегледи са поети от клиничните пътеки на здравноосигурителната каса. Спор по това обстоятелство на първо място не е формиран, а на второ място, подобни плащания жалбоподателката не претендира под формата на помощи от социалното ведомство. Остава въпросът, би ли била проведена операцията, ако жалбоподателката не бе заплатила нужното медицинско изделие, което именно е начинът и средството за подобряване на състоянието на окото и нейното зрение и в поставянето на което се изразява медицинската интервенция. Очевидно отговорът е отрицателен.

Несподелими са и възраженията, че щом заболяването е хронично, не се е наложило спешно и непредвидимо лечение, а лечението е било предварително планирано,

поради което жалбоподателката е имала яснота относно предстоящите процедури, то помощ не ѝ се следва. Не става ясно от мотивите на ответника, представени в писмени бележки по същество на спора, как това обстоятелство би дало възможност на жалбоподателката сама, със собствени сили и средства да заплати нужното медицинско изделие.

Не се споделят и доводите, че независимо от проведените операции, Д. продължава да е с влошено зрение.

Нито в ЗСП, нито в ППЗСП се съдържа правна възможност за органа по чл. 13, ал. 2 ЗСП да откаже еднократната помощ по чл. 16, ал. 1 ППЗСП, защото разходите по заявените инцидентно възникнали потребности не са довели до целеният резултат.

Както се посочи по-горе, оспорената заповед не е в съответствие и с целта на закона.

Съгласно чл. 1, ал. 2, т. 1 и т. 2 ЗСП тя включва подпомагане на гражданите, които без помощта на друго не могат да задоволяват своите основни житейски потребности, укрепване и развитие на обществената солидарност в трудни житейски ситуации.

След като в случая се установява, че за жалбоподателката са изчерпани всички възможности за самоиздръжка и няма задължени по закон да я издържат лица, то издадената заповед противоречи на цитираните цел и на ЗСП.

От всичко изложено до тук следва да се приеме, че в случая Д. има право на еднократна социална помощ по чл. 16, ал. 1 ППЗСП до трикратния размер на линията на бедност за съответната година.

Като е постановил отказ да бъде отпусната такава със Заповед № ЗСП/Д-С-СЛ/247 от 04.07.2023 г., ответникът е приложил материалния закон неправилно и в несъответствие с неговата цел.

По тези съображения съдът счита, че жалбата се явява основателна, поради което оспорената заповед и потвърждаващото решение следва да бъдат отменени.

Доколкото естеството на акта не позволява решаването на въпроса по същество, преписката следва да бъде изпратена на съответния компетентен административен орган за ново произнасяне по заявлението на жалбоподателката за отпускане на еднократна помощ по чл. 16, ал. 1 ППЗСП в размер съобразно критериите на чл. 16, ал. 2 от с.з.

Мотивиран от горното и на основание чл. 172, ал. 2 и чл. 173, ал. 2 АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Заповед №ЗСП/Д-С-СЛ/247/04.07.2023 г., на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" С., и потвърждаващото я Решение на Директора на РДСП С. град № 22-РД06-0086/09.08.2023 г.

ИЗПРАЩА преписката на Директора на Дирекция "Социално подпомагане" С. за ново произнасяне по заявление-декларация с вх.№ ЗСП/Д-С-СП/247 от 14.06.2023г. съобразно задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение, в 14-дневен срок от получаване на настоящето решение.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване, на основание чл. 13, ал. 6, изр. 2 ЗСП.

СЪДИЯ: